

[Avaleht](#) > ... > [Teie Õigused](#) > [Kuriteoohvrid](#) > [Hüvitamine](#) > [Juhul Kui Minu Nõuet Menetletakse Nõude Esitamise Riigis](#) > [Latvia](#)

Juhul kui minu nõuet menetletakse nõude esitamise riigis

Sisu koostaja:

Läti

Läti

Milliste kuriteoliikide korral on mul õigus hüvitist saada?

Ohvril on õigus saada riiklikku hüvitist (*valsts kompensācija*), kui tahtliku kuriteo tagajärjeks on isiku surm või raske või keskmise raskusega kehavigastus, kui ohvrit on seksuaalselt väärkoheldud või ta on langenud seksuaalse rünnaku ohvriks, kui ohvri puhul on tegemist inimkaubanduse ohvriga või kui teda on nakatatud inimese immuunpuudulikkuse viiruse või B- või C-hepatiidiga.

Milliste vigastuste korral võin ma hüvitist saada?

Teil on võimalik saada riiklikku hüvitist tahtliku kuriteoga tekitatud moraalse kahju (*morālais aizskārums*), füüsiliste kannatuste (*fiziskās ciešanas*) ja varalise kahju (*mantiskais zaudējums*) eest.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui olen kuriteo tagajärjel surnud ohvri sugulane või ülalpeetav? Missugused sugulased või ülalpeetavad võivad hüvitist saada?

Kui isik sureb kuriteo tagajärjel, võib kriminaalmenetluses olla ohver lahkunu sugulane (kihlatu, abikaasa, vanemad, vanavanemad, lapsed, lapselapsed, õed-vennad) ja isikud, kellega asjaomane füüsiline isik elas koos ühises (mitte jagunenud) leibkonnas.

Kui ohver sureb kuriteo tagajärjel või ta sureb riiklikku hüvitist taotlemata või kui ta on enne surma riiklikku hüvitist taotlenud, kuid mitte saanud, on teil õigus saada riiklikku hüvitist. Te peate siiski paluma menetlejalt (politsei, prokuratuur või kohus), et teid tunnistataks asjaomasel kriminaalmenetluses ohvriks.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui olen ellu jäänud ohvri sugulane või ülalpeetav? Missugused sugulased või ülalpeetavad võivad sellisel juhul hüvitist saada?

Teil ei ole õigust saada ellu jäänud ohvri sugulase või ülalpeetavana riiklikku hüvitist. Sellisel juhul on ohvril endal õigus riiklikule hüvitisele.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui ma ei ole ELi liikmesriigi kodanik?

Te võite saada riiklikku hüvitist, kui te ei ole ELi liikmesriigi kodanik.

Kas ma saan nõuda riigilt hüvitist, kui ma elan siin või kui ma olen sellest riigist pärit (see on mu elukohariik või kodakondsusjärgne riik), isegi kui kuritegu pandi toime teises ELi riigis? Kas mul on võimalik seda teha siin, selle asemel, et nõuda hüvitist riigis, kus kuritegu toime pandi? Kui on, siis millistel tingimustel?

Kui kuritegu pandi toime mõnes teises ELi liikmesriigis, on teil õigus taotleda otse või kohtute ameti (*Tiesu administrācija*) kaudu hüvitist sellelt ELi liikmesriigilt, kus kuritegu toime pandi.

Kas ma pean selleks, et hüvitist saada, teatama kuriteost kõigepealt politseile?

Te peate teatama kuriteost kõigepealt politseile.

Riikliku hüvitise taotlemiseks peab olema algatatud kriminaalmenetlus ja menetleja (politsei, prokuratuur, kohus) peab olema tunnustanud oma otsuses teie kui ohvri staatust.

Kas ma pean enne hüvitisnõude esitamist ära ootama politseiuurimise või kriminaalmenetluse tulemusel?

Riikliku hüvitise taotlemiseks ei pea te ära ootama menetleja (politsei, prokuratuur, kohus) lõplikku otsust.

Et kohtute amet saaks teha otsuse riikliku hüvitise maksmise või sellest keeldumise kohta, peab menetleja (politsei, prokuratuur, kohus) esitama järgmise teabe:

1. kuriteo toimepanemise aeg ja koht;
2. kuriteo iseloomustus, dokumentide esitamise hetkeks kindlaks tehtud süü vorm, kriminaalmenetluse algatamise kuupäev ja kriminaalasja viitenumber;
3. teave kriminaalmenetluses ohvriks tunnistatud isiku kohta;
4. teave kriminaalmenetluses ohvri esindajaks tunnistatud isiku kohta, kui ohver teostab oma õigusi esindaja kaudu;
5. kuriteoga põhjustatud kahju laad (isiku surm, vigastuste raskus, seksuaalne väärkohtlemine või seksuaalne rünnak, inimkaubandusele viitavad märgid või kindlaks tehtud inimese immuunpuudulikkuse viirus või B- või C-hepatiit);
6. ekspertiisiakti kuupäev ja number ning ekspertiisi teinud isik;
7. samas isiku surma tõttu algatatud kriminaalmenetluses ohvriks tunnistatud isikute arv ja teave selliste isikute kohta.

Kas ma pean kõigepealt nõudma hüvitist kuriteo toimepanijalt, kui tema isik on tuvastatud?

Te ei pea taotlema esialgu hüvitist kuriteo toimepanijalt. Riiklik hüvitis ei piira ohvri õigust taotleda hüvitist kriminaalmenetluses ja esitada kahju hüvitamise taotlus ükskõik millises kriminaalmenetluse etapis kuni asja menetlema hakkamiseni esimese astme kohtus ja ka tsiviilkohtumenetluses, kus saate esitada hagi, kui leiate, et teile tekitatud kahju ei ole täielikult hüvitatud.

Kas mul on õigus hüvitisele ka juhul, kui kuriteo toimepanija ei ole tuvastatud või teda ei ole süüdi mõistetud? Kui on, siis millised tõendid pean ma oma nõude toetuseks esitama?

Teil on õigus riiklikule hüvitisele ka siis, kui kuriteo toimepanijat või tema kaasosalist ei ole tuvastatud või kui neid ei ole kriminaalvastutusele võetud.

Peaksite esitama riikliku hüvitise taotluse, lisades vajalikule teabele menetleja (politsei) dokumendid.

Kas hüvitise taotlemiseks on ette nähtud kindel tähtaeg?

Riikliku hüvitise taotlus tuleb esitada kohtute ametile ühe aasta jooksul alates päevast, mil teid tunnistati ohvriks või mil te saite teada asjaoludest, mis annavad teile õiguse seda hüvitist taotleda.

Missuguse kahju ja missuguste kulude katmiseks on võimalik hüvitist saada?

Riiklikku hüvitist antakse kuriteoga tekitatud moraalse kahju, füüsiliste kannatuste või varalise kahju katmiseks, tegemata vahet sellel, millist liiki kahju eest riiklikku hüvitist makstakse. Riigi makstava hüvitise summa on kindlaks määratud [ohvritele riikliku hüvitise maksmise seaduses](#) (*Likums par valsts kompensāciju cietušajiem*) ja sõltub kuriteo tagajärgedest.

Kas hüvitist makstakse ühekordse maksena või igakuiste osamaksetena?

Riiklik hüvitis makstakse ühekordse maksena, mis kantakse taotluses nimetatud makseasutuse kontole.

Kuidas võib minu käitumine seoses asjaomase kuriteoga, minu karistusregister või minu suutmatus kahju hüvitamise menetluse käigus koostööd teha mõjutada minu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

Kuriteo kvalifikatsioon võib mõjutada riikliku hüvitise summat, näiteks kuriteo toimepanek tugeva hingelise erutuse seisundis, vajaliku enesekaitse piiride ületamine või isiku kinnipidamise tingimuste rikkumine. Sellistel juhtudel vähendatakse kuriteo tagajärgedele vastava riikliku hüvitise summat 50%.

Kui kohtute amet ei saa taotletud teavet 15 päeva jooksul, võib ta riikliku hüvitise maksmisest keelduda. Otsus sel juhul keelduda riikliku hüvitise maksmisest ei takista teid pöördumast kohtute ameti poole, et taotleda hüvitist uuesti selle taotlemise korra kohaselt.

Kuidas võib minu varaline seisund mõjutada minu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

Teie varaline seisund ei mõjuta teie võimalust saada riiklikku hüvitist ega saadava hüvitise summat.

Kui te olete aga juba saanud teile kuriteoga tekitatud kahju eest hüvitist kuriteo toimepanijalt või tema asemel mõnelt teiselt isikult, vähendatakse makstavat riikliku hüvitise summat juba saadud hüvitissumma võrra.

Kas on veel teisi kriteeriume, mis võivad mõjutada minu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

[Ohvritele riikliku hüvitise maksmise seaduses](#) on sätestatud muud kriteeriumid, mis võivad mõjutada teie võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat. Näiteks:

- kui kuriteol on korraga mitu tagajärge, lähtutakse riikliku hüvitise maksmisel kuriteo kõige raskemast tagajärjest;
- kui isik on kuriteo tagajärjel surnud ja kriminaalmenetluses on tunnistatud ohvriks mitu isikut, makstakse neile ohvritele riiklikku hüvitist, mis jagatakse nende vahel proportsionaalselt vastavalt ohvrite arvule;
- kui pärast hüvitise maksmist tunnistab menetleja (politsei, prokurör, kohus) samas kriminaalmenetluses, mis käsitleb isiku surma kuriteo tagajärjel, ohvriks veel mõne isiku, makstakse talle riiklikku hüvitist samas summas mis teisele ohvrile või teistele ohvritele.

Kuidas hüvitist arvestatakse?

Kuriteohvrile makstava riikliku hüvitise maksimumsumma on viiekordne Läti Vabariigis kehtestatud igakuise töötasu alammäär. Makstava riikliku hüvitise summa arvutamisel võetakse arvesse isiku ohvriks tunnistamise ajal kehtivat igakuise töötasu alammäära.

Hüvitis makstakse välja:

- täismahus (100%) isiku surma korral;
- 90% ulatuses, kui ohvrile on tekitatud raskeid kehavigastusi või kui kuritegu liigitub vägistamise või seksuaalvägivalla alla, alaealise seksuaalse väärkohtlemise või seksuaalse ründamise alla või kui ohver on inimkaubanduse ohver;
- 70% ulatuses, kui alaealisele ohvrile on tekitatud keskmise raskusega kehavigastusi või kui alaealist ohvrit on nakatatud inimese immuunpuudulikkuse viiruse või B- või C-hepatiidiga.

Kas on olemas minimaalne/maksimaalne hüvitissumma?

Riikliku hüvitise maksimumsumma on viiekordne Läti Vabariigis kehtestatud igakuise töötasu alammäär ning miinimumsumma 50% sellest maksimumsummast. Kui igakuise töötasu alammäära summa muutub, muutub ka riikliku hüvitise summa.

Kas ma pean märkima nõudevormile konkreetse summa? Kui pean, siis kust saada juhiseid selle arvestamise või muude aspektide kohta?

Riikliku hüvitise nõudevormile ei tule märkida konkreetset summat, sest riikliku hüvitise summa on sätestatud [ohvritele riikliku hüvitise maksmise seaduses](#).

Kas ametiasutuse/organi makstavast hüvitisest arvestatakse maha hüvitis, mille olen oma kaotuse tõttu saanud muudest allikatest (tööandja kindlustusskeemist või erakindlustusskeemist)?

Riiklikust hüvitisest ei arvestata maha hüvitist, mille te saate muudest allikatest (nt tööandja kindlustus või erakindlustus).

Kas mul on võimalik saada hüvitise ettemakset? Kui on, siis millistel tingimustel?

Riikliku hüvitise ettemakset ei ole võimalik saada.

Kas mul on võimalik saada pärast põhiotsuse langetamist täiendavat või lisahüvitist (asjaolude muutumise või tervise halvenemise jms korral)?

Kui te olete saanud riiklikku hüvitist ja lõplikus otsuses leitakse, et te olete kuriteo tõttu rängemalt kannatada saanud, võidakse teile maksta saadud riikliku hüvitise ja tasumisele kuuluva summa vahe.

Millised tõendavad dokumendid pean ma oma nõudele lisama?

Kui riikliku hüvitise taotlemise ajaks ei ole kriminaalmenetluses lõplikku otsust veel tehtud, peaksite lisama riikliku hüvitise taotlusele menetleja (politsei, prokuratuur, kohus) dokumendid, mis sisaldavad järgmist teavet:

1. kuriteo toimepanemise aeg ja koht;
2. kuriteo iseloomustus, dokumentide esitamise hetkeks kindlaks tehtud süü vorm, kriminaalmenetluse algatamise kuupäev ja kriminaalasja viitenumber;
3. teave kriminaalmenetluses ohvriks tunnistatud isiku kohta;

4. teave kriminaalmenetluses ohvri esindajaks tunnistatud isiku kohta;
5. kuriteoga põhjustatud kahju laad (isiku surm, vigastuste raskus, seksuaalne väärkohtlemine või seksuaalne rünnak, inimkaubandusele viitavad märgid või kindlaks tehtud inimese immuunpuudulikkuse viirus või B- või C-hepatiit);
6. ekspertiisiakti kuupäev ja number ning ekspertiisi teinud isik;
7. samas isiku surma tõttu algatatud kriminaalmenetluses ohvriks tunnistatud isikute arv ja teave selliste isikute kohta.

Kui kriminaalmenetlus on riikliku hüvitise taotlemise hetkeks lõppenud, peaksite lisama riikliku hüvitise taotlusele menetleja lõpliku otsuse ning täitekorralduse, kui lõplikus otsuses kindlaks määratud kahjuhüvitist ei ole makstud või kui see on makstud vaid osaliselt.

Kas nõude kättetoimetamise ja menetlemise eest tuleb maksta haldus- või muid tasusid?

Riikliku hüvitise taotlused vaadatakse läbi tasuta.

Milline asutus teeb hüvitisnõude kohta otsuse (riigisisese juhtumi korral)?

Riikliku hüvitise maksmise või maksmata jätmise otsuse teeb kohtute amet.

Kuhu tuleb hüvitisnõue saata (riigisisese juhtumi korral)?

Riikliku hüvitise taotlus tuleb saata kohtute ametile (*Tiesu administrācija*) aadressil Antonijas iela 6, Rīga, LV-1010.

Kas ma pean tulema isiklikult kohale, kui toimub menetlus ja/või minu nõude kohta tehakse otsus?

Teie kohalolek riikliku hüvitise taotluse läbivaatamisel ja riikliku hüvitise maksmise või maksmata jätmise üle otsustamisel ei ole vajalik.

Kui kaua (ligikaudu) võtab aega ametiasutuselt hüvitisnõude kohta otsuse saamine?

Kohtute amet otsustab riikliku hüvitise maksmise või maksmata jätmise üle ühe kuu jooksul pärast hüvitisnõude saamist ja saadab otsuse taotluses märgitud aadressil.

Kui kohtute amet vajab teilt või menetlejalt (politsei, prokuratuur, kohus) lisateavet, peatatakse otsuse tegemise tähtaeg seniks, kuni kogu vajalik teave on saadud.

Kui ma ei ole ametiasutuse otsusega rahul, siis kuidas saan ma selle vaidlustada?

Kohtute ameti otsuse riikliku hüvitise maksmise või maksmata jätmise kohta saab vaidlustada ühe kuu jooksul pärast otsuse jõustumist, esitades kohtute ametile sellekohase avalduse, mille amet edastab justiitsministeeriumile.

Kust saan vajalikud vormid ja muud teavet taotlemise kohta?

Riikliku hüvitise taotluse vormi (*Valsts kompensācijas pieprasījuma veidlapa*) leiab ja teavet selle täitmise kohta saab:

- portaalist <http://www.latvija.lv>;
- kohtute ameti veebisaidilt <http://www.jpa.gov.lv>, osast „Services“ („Teenused“);

- kohtute ametist aadressil Antonijas iela 6 Riias ([teave tööaegade kohta](#));
- menetlejalt (politsei, prokuratuur või kohus);
- helistades tasuta teabetelefonil 80001801 (tööajal).

Kas abi saamiseks on olemas spetsiaalne abitelefon või veebisait?

Võite helistada kuriteoohvrite jaoks sisse seatud tasuta abitelefonil 116006, kust saab iga päev kell 12.00–22.00

- kuriteoohvritele mõeldud emotsionaalset ja psühholoogilist tuge;
- teavet ohvrite menetlusõiguste (õigused kriminaalmenetluses, õigus kahjuhüvitisele, õigus riiklikule hüvitisele jne) ja ohvritele pakutavate (tugi)teenuste kohta.

Võite kasutada ka veebisaiti <http://www.cietusajiem.lv>.

Kas mul on võimalik saada nõude koostamiseks õigusabi (juristi abi)?

Te ei vaja riikliku hüvitise taotlemiseks õigusabi. Vajalikku abi riikliku hüvitise taotlemisel saab kohtute ametilt.

Kas on olemas ohvriabiorganisatsioonid, kes mind hüvitise nõutamisel abistaksid?

Ühendus Skalbes (*Biedrība "Skalbes"*) on kuriteoohvrite jaoks sisse seadnud tasuta abitelefoni 116006, kust saab iga päev kell 12.00–22.00 kuriteoohvritele mõeldud emotsionaalset ja psühholoogilist tuge, teavet ohvrite menetlusõiguste (õigused kriminaalmenetluses, õigus kahjuhüvitisele, õigus riiklikule hüvitisele jne) ja ohvritele pakutavate (tugi)teenuste kohta.

Viimati uuendatud: 16/10/2024

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.